

ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
Transformational Leadership of Students in Ramkhamhaeng University
 สุภาวดี ลาภเจริญ*
 Supawadee Lapcharoen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี และคณะ ที่ศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีสภาพการเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 398 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) จากนักศึกษา 9 คณะ โดยให้โควต้าคณะละ 45 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 28 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบกรณีมี 2 กลุ่มใช้การทดสอบค่าที (t-test) กรณีมากกว่า 2 กลุ่มใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกัน ด้านการกระตุ้นทางปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ / ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ / นักศึกษา

ABSTRACT

This research is the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University. The objective were 1) To study the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University, and 2) To compare the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University with gender, college year and faculty. Population and sample for this research were 398 students in bachelor level of the Ramkhamhaeng University who were studying in the second semester of 2016. Then using simple random sampling method from 9 faculties and 45 people of each, totally 405 people. The instrument of this research was questionnaire about the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University 28 questions by using rating scale 5 levels. The statistics used for data analysis and hypothesis testing were mean and standard deviation, t-test was used to compare the perceptions of the two groups and one-way ANOVA for more than 2 groups. The research findings were 1) the results of the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University by overall were at the high levels, 2) The results of comparison the transformational leadership of the student in The Ramkhamhaeng University with different gender by overall were not significant difference, 3) The results of comparison the transformational leadership of the student in The Ramkhamhaeng University with different college year by overall were not significant difference, and 4) The results of comparison the transformational leadership of the student in the Ramkhamhaeng University with different faculty by overall were not significant difference, except intellectual stimulation factor were not significant difference at the 0.05 level.

Keywords : Leadership / Transformational Leadership / Bachelor Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคปัจจุบันกำลังเปลี่ยนไปด้วยปัจจัยทางนามธรรมมากขึ้น เป็นลักษณะของกระบวนการคิดที่ไม่ได้ก่อเกิดจากตัวตนของวัตถุอันจริงและไม่มีรูปร่าง ก่อให้เกิดความรู้สึก อารมณ์ รวมก่อเกิดความหมาย ความเห็น หรือข้อความที่อ้างอิงปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิด เหตุการณ์หนึ่งๆ ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นองค์กรต่างๆ จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและปรับตัวให้มีจุดยืนที่มั่นคง องค์กรประกอบที่สำคัญ 4 มิติ คือ 1) ทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถในการสร้างกระจายและใช้ประโยชน์จากความรู้ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการทำให้ประชาชนเข้าถึงความรู้ 3) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ครอบคลุมถึงเรื่องนโยบาย ระเบียบ กฎหมายและสถานะที่เอื้อให้ธุรกิจ 4) นวัตกรรมเป็นผลจากการประกอบความรู้ใหม่ๆ เข้าด้วยกันและพัฒนาให้เกิดสินค้าบริการ กระบวนการผลิต และการจัดการสมัยใหม่ โดยปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จของการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับองค์กร คือ ผู้บริหารหรือผู้นำ (Rochvatanaboon, O., 2010)

ภาวะผู้นำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล ความสำเร็จในงานมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานนั้นมีลักษณะการปฏิบัติงานอย่างไร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถ

และความเป็นผู้นำในการบริหารงาน เพื่อรวมพลัง ประสานพลัง และใช้ประโยชน์จากบุคลากรที่มีอยู่ช่วยกันทำงานและรู้วิธีการที่จะเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Nonchumchang, N., 2010, pp.87-99) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่พึงเป็นไป เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล สังคมและประเทศชาติ พัฒนาคณาไทยในลักษณะองค์รวมตามการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของกระแสสังคมในวงกว้าง (Office of the Education Council, 2014) ทำให้ประเทศไทยกำหนดภาวะผู้นำเป็นทักษะหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เห็นได้จากการที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ต่างมุ่งให้สมาชิกในสังคมเรียนรู้ ผลักดันกระบวนการพัฒนานักศึกษาเรียนรู้กระบวนการทำงาน การอยู่ร่วมกัน ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ฝึกทักษะความรับผิดชอบ ฝึกทักษะการตัดสินใจ ดังที่ผลการวิจัยของ Rujicheep, P., et al. (2016) ชี้ให้เห็นว่าทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านการตระหนักรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นเป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับทักษะภาวะผู้นำ แต่ในขณะเดียวกันสังคมไทยกำลังเผชิญภาวะวิกฤติคือนักศึกษาขาดภาวะผู้นำและไม่มีแรงจูงใจหรือความต้องการจะเป็นผู้นำ นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดมุมมองและความเข้าใจในความหมายที่แท้จริง ไม่กล้าที่จะยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม (Chareonwongsak, K., 2008) ปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา นั่นคือการขาดแคลนนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษาหรือมีผู้นำนักศึกษาที่ขาดภาวะผู้นำ ไม่สามารถจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่สถาบันการศึกษาตั้งไว้ในพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ด้วยการเป็นผู้นำที่ดีการนำพาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่ดีกว่าเดิมได้ (Wiangkon, J., 1999, p.5) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญงอกงาม การศึกษาเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคนให้มีความเป็นตัวตนในพื้นที่ของตนเอง ภาระสำคัญของสถาบันการศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างนักศึกษามีทัศนคติ ความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพมีความเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ซึ่งเป็นลักษณะการศึกษาภาวะผู้นำตามแนวใหม่ นอกเหนือจากแนวทางคุณลักษณะผู้นำ แนวทางภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และแนวทางภาวะผู้นำตามสถานการณ์ โดยภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพเป็นภาวะผู้นำที่ควรนำมาใช้ เพื่อช่วยให้กระตุ้น จูงใจผู้ตามให้พยายามปฏิบัติตามอย่างเต็มศักยภาพ สามารถพลิกฟื้นสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ไปสู่สถานการณ์ใหม่ๆ ท้นกับสถานการณ์ในยุคที่มีสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน มีการแข่งขันสูง ดังนั้นสถาบันการศึกษาเป็นพื้นที่ในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ จึงควรมีส่วนพัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม การศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษาทำให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นแม่แบบที่สำคัญในการวางแผนผลิตบัณฑิตให้เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 สามารถออกไปเป็นพลังสำคัญให้กับสังคมในอนาคต ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรวางแผนทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นผู้นำ มีความมั่นใจกล้าตัดสินใจ มีการใช้อำนาจจากความกล้าหาญบนรากฐานของความถูกต้องเสริมสร้างความยั่งยืนของมหาวิทยาลัย (Srichan, T., et al., 2016, p.3)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำผลการวิจัย ประกอบการสอนวิชาการบริหารการศึกษา และเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องพัฒนา ภาวะผู้นำนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสภาพการเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973, pp.580-581) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขนาดของความคลาดเคลื่อน $(e) \pm 5\%$ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยอย่างต่ำ จำนวน 398 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา 9 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสื่อสารมวลชน และคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้แต่ละคณะเป็นตัวแทน โดยให้โควต้า คณะละ 45 คน รวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 4 ด้าน ของ Bass, Bernard, M. & Avolio, Bruce, J. (1994) ได้แก่ ด้านเป็นผู้ที่มีบารมี ด้านเป็นผู้ที่มีแรงคลใจ ด้านกระตุ้นทางปัญญา และด้านเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นตามเป็นรายบุคคล ด้านละ 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น 28 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กรณีการเปรียบเทียบ 2 กลุ่มใช้การทดสอบค่าที (t-test) และกรณีเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

- การศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปดังนี้
1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทุกด้าน

ภาวะผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (n = 405)	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.40	.45	มาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.31	.46	มาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.33	.38	มาก
4. ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล	4.36	.43	มาก
รวม	4.35	.33	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามภูมิภาค ได้แก่ เพศ ชั้นปี และคณะที่ศึกษา โดยการทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง	ชาย		หญิง		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.41	.46	4.40	.44	.33	.74
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.32	.44	4.29	.48	.69	.48
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.33	.37	4.32	.38	.13	.89
4. ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล	4.38	.40	4.34	.45	.92	.36
รวม	4.36	.31	4.34	.35	.69	.49

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ภาวะผู้นำนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านผู้ที่มีบาร์มีหรือการมี อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.31	3	.44	2.18	.09
	ภายในกลุ่ม	80.11	401	.200		
	รวม	81.41	404			
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	ระหว่างกลุ่ม	.27	3	.09	.42	.74
	ภายในกลุ่ม	85.39	401	.21		
	รวม	85.66	404			
ด้านการกระตุ้นทาง ปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	.18	3	.06	.44	.72
	ภายในกลุ่ม	56.69	401	.141		
	รวม	56.88	404			
ด้านสร้างความสัมพันธ์ กับผู้ตามเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.52	3	.17	.94	.42
	ภายในกลุ่ม	73.91	401	.18		
	รวม	74.43	404			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.35	3	.12	1.08	.36
	ภายในกลุ่ม	43.62	401	.28		
	รวม	71.69	404			

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษา
อยู่ในคณะที่ต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้ที่มีบาร์มีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกระตุ้นทางปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ภาวะผู้นำนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านผู้ที่มีบาร์มีหรือการมี อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	ระหว่างกลุ่ม	.79	8	.10	.48	.87
	ภายในกลุ่ม	80.63	396	.20		
	รวม	81.41	404			
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.19	8	.27	1.30	.24
	ภายในกลุ่ม	83.47	396	.21		
	รวม	85.66	404			
ด้านการกระตุ้นทาง ปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2.48	8	.31	2.25	.02
	ภายในกลุ่ม	54.40	396	.14		
	รวม	56.88	404			
ด้านสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ตามเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.64	8	.08	.43	.90
	ภายในกลุ่ม	73.79	396	.19		
	รวม	74.43	404			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.15	8	.14	1.3	.23
	ภายในกลุ่ม	42.82	396			
	รวม	43.97	404			

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้ที่มีบาร์มีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกองกิจการนักศึกษามีการจัดโครงการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำกล้าคิด กล้าทำ กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ประกอบกับในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีชมรมต่างๆ จำนวนมาก เช่น ชมรมด้านวิชาการ 22 ชมรม ชมรมด้านกีฬา 17 ชมรม ชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม 11 ชมรม และชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ 12 ชมรม รวมทั้งสิ้น 62 ชมรม จากการจัดโครงการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำกล้าคิด กล้าทำ กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและการเข้าร่วมกิจกรรมในชมรมต่างๆ ทำให้ผู้นำนักศึกษาได้รับการปลูกฝังเจตคติ และพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wichitoutchaporn, W. (2016) พบว่าการเสริมสร้างประสบการณ์ผู้นำอาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ เช่น การศึกษาดูงาน การพัฒนาชุมชนและสังคม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีวิชาการ และ Wisalaporn, S. (2009) กล่าวว่า หลักการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้นำนักศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเยาวชนมี 3 อย่าง คือ การบริหารตน บริหารคนและบริหารงานและเป็นไปตามที่งานวิจัยของ Nantharojphong, K., et al. (2017) พบว่าองค์ประกอบของคุณลักษณะการมีภาวะผู้นำของนักศึกษาประกอบด้วย 10 ประการ คือ การกล้าเปลี่ยนแปลง การคิดและการแก้ปัญหา คุณธรรมจริยธรรม การเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง บุคลิกภาพ การมีมนุษยสัมพันธ์และการปรับตัว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ Naknan, N. (2012) พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าสังคม ด้านการนำและการจัดการ มีความสำคัญ ดังนั้นการมีภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะและทักษะในการสร้างให้นักศึกษามีภาวะผู้นำในตนเอง เกิดความภาคภูมิใจมีเจตคติที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kunpratum, C. (2012) พบว่า นักศึกษาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย บริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจะเป็นนักศึกษา เพศชาย หรือ เพศหญิง ต่างสะท้อนได้ว่าทุกเพศต่างมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ และการปฏิบัติของสังคม และสถาบันที่เท่าเทียมกัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาชาย และหญิงมีความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pimpa, R. (2014) พบว่า นิสิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่านักศึกษาจะอยู่ชั้นปีใดก็ตาม ต้องเข้ารับการปฐมนิเทศเพื่อรับฟัง แนวปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในมหาวิทยาลัย ตลอดเวลา ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Faiyuea, R. (2012) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่านักศึกษาจะศึกษาอยู่ในคณะใดก็ตามต่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เช่นเดียวกัน ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ และพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างเคร่งครัดเหมือนกันทุกคณะ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยภาพรวมและ

รายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pimpa, R. (2014) พบว่านิสิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษาอยู่ในคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านผู้ที่มีบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการกระตุ้นทางปัญญาพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในทัศนะของ Bass, Bernard, M. & Avolio, Bruce, J. (1994) กล่าวว่า การกระตุ้นทางปัญญาแก่ผู้ร่วมงานว่าเป็นการใช้การจูงใจ โดยใช้ข้อเท็จจริงความรู้ หลักการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ตามรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหา ร่วมกัน สอดคล้องกับทัศนะของ Petjiravorapong, W. (2009) ให้ความหมายของการกระตุ้นทางปัญญาว่าเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ มองปัญหาในแง่มุมต่างๆ มีเหตุผลและหลักฐานในการชี้ชัด อีกทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ Nantharojphong, K., et al. (2017) พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีคุณลักษณะการมีภาวะผู้นำแตกต่างกัน ทั้งในด้านการทำงานเป็นทีม การประพจน์ตนเป็นแบบอย่าง การคิดและการแก้ปัญหา และการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ทำให้อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คณะที่ต่างกัน ด้านการกระตุ้นทางปัญญา แตกต่างกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในพฤติกรรมของผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพได้ใช้ความคิดอย่างมีอิสระ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะรายประเด็นดังนี้

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ พบว่า นักศึกษามีภาวะผู้นำในการให้คำแนะนำในการทำงาน เพื่อเปลี่ยนความคิดของผู้อื่นให้สอดคล้องกับความเป็นจริงอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นการที่จะมุ่งเน้นการสร้างภาวะผู้นำให้คำแนะนำให้ผู้อื่นสามารถเลือกวิถีคิดที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ จะทำให้สามารถประสบความสำเร็จได้ตามที่มุ่งหวัง เกิดความเชื่อมั่นว่าทุกวิถีทางสามารถเปลี่ยนวิถีคิด วิถีเลือกตามสถานการณ์ และเหตุการณ์ที่แตกต่างกันได้

2. การสร้างแรงบันดาลใจ พบว่าในการกระทำการใดๆ ต้องอาศัยความกล้าในการปรับเปลี่ยน เพื่อมุ่งสู่สิ่งที่ดีกว่า อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษาควรสร้างความเชื่อและศรัทธาในสิ่งที่กำลังทำ ให้รู้สึกมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำและเข้าใจว่ากิจกรรมที่ทำนั้นมี ความหมายอย่างไร ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพยายามสร้างความสำเร็จ เพื่อให้ถึงเป้าหมายที่ต้องการ นั่นคือการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดพลังเชิงบวก

3. การกระตุ้นทางปัญญา พบว่าการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น นักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษาควรกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีแนวทางในการเพิ่มพูนทักษะใหม่ๆ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ แน่วแน่ เตรียมความพร้อมที่จะเริ่มต้นและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้กับโลกใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลง

4. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล พบว่าการแสดงความจริงใจต่อผู้อื่นพร้อมให้คำแนะนำในการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษาควรแสดงความจริงใจ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมประพจน์ตรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีสุจริต 3 (กายสุจริต วจีสุจริต และ มโนสุจริต) เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมรอบๆ ตัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาที่พบว่าตัวแปรด้านผู้ที่มีบาร์มี คือประพัตตินเป็นประโยชน์แก่สังคม และมีพุดคุยถ่ายทอดสาระสำคัญให้เพื่อนฟังอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการสร้างผู้นำควรเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังที่ดีมีศิลปะในการจูงใจ ผู้วิจัยเสนอให้งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากิจกรรมเชิงสังคมตามความถนัดและความสนใจของนักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำนักศึกษา มีกระบวนการวางแผน มีทักษะในการสื่อสาร มีการแบ่งเวลาการทำงานกิจกรรมและเวลาในการเรียน เป็นการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ อีกทั้งเพื่อให้เกิดประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นเกิดการยอมรับและศรัทธา อาจต้องศึกษานวัตกรรมหรือวิธีการในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ทั้งนี้สังคมไทยต้องการคนรุ่นใหม่ที่มีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกัน พบว่าด้านการกระตุ้นทางปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้หากต้องการปรับกระบวนการเรียนการสอนด้วยการบูรณาการ โดยสนับสนุนในการพัฒนาภาวะผู้นำกับตนเอง เพิ่มน้ำหนักของชั่วโมงการทำงานกิจกรรมการพัฒนานักศึกษามากขึ้น ปรับลดจำนวนหน่วยกิตในวิชาการลง และเพิ่มชั่วโมงทักษะ ไม่ใช่กิจกรรมที่สอดแทรกในรายวิชา เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำ การวิจัยครั้งต่อไปอาจต้องศึกษาการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเชิงลึกในการสนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

References

- Bass, Bernard M. & Avolio. Bruce. J. (1994). **Improving organizational effectiveness through transformational leadership**. USA : SAGE Publications.
- Chareonwongsak, K. (2008). Political parties must have good governance. **Mengkai IFD Journal**, 1(1), 2-6.
- Faiyuea, R. (2012). **The Guidelines for Student Leadership Development of Student Leaders of Pibulsongkram Rajabhat University**. Master of Art Field of Study Development Strategy, Pibulsongkram Rajabhat University.
- Kunpratum, C. (2012). The Transformational leadership development of wattanapruksa school of business administration students. **SWU Educational Administration Journal**, 9(16), 83-92.
- Mang-ana, S. & Junsira, V. (2017). Leadership of basic education school administrators in remote highland areas. **Journal of Education Naresuan University**. 19(1), 296-303.
- Naknan, N. (2012). **Development of Strategies for Developing Leadership of undergraduate education students between B.E. 2555-2564**. Doctor of Philosophy Chulalongkorn University.
- Nakvichet, K. (2006). A Model for leadership development of Private University Student Leaders. **APHEIT Journal**, 20(2), 37-45.
- Nantharajphong, K., et al. (2017). Factors of leadership traits of business students in Thailand 4.0. **Journal of Behavioral Science for Development**, 9(2), 178-202.

- Nonchumchang, N. (2010). The Study of transformational leadership and The School effectiveness under The office of sakaeo educational service area. **Journal of Educational Administration Burapha University**, 4(2), 87-99.
- Office of the Education Council. (2014). **National Qualifications Framework, Thai NQF**. Bangkok : Company capsicum Graphics Limited. Bureau of Cooperation and Promotion.
- Petjiravorapong, W. (2009). **Transformational Leadership of School Administrators as Perceived by Teachers of Secondary School in Bangkok Educational Service Area Office 3**. Master of Education (Educational Administration), Dhonburi Rajabhat University.
- Pimpa, R. (2014). **Leaderships of Student Teachers 5 years, Bachelor of Education Program, Srinakharinwirot University**. Master Thesis, M.Ed (Educational Administration) Srinakharinwirot University.
- Rochvatanaboon, O. (2010). **Model of Factors Influencing Innovative Leader**. Doctor of Public Administration, National Institute of Development Administration.
- Rujicheep, P., et al. (2016). Strategies for developing life skills of the students in The schools under The office of kamphaengphet elementary education area1 and area2. **Journal of Education Naresuan University**, 18(2), 131-141.
- Srichan, T., et al. (2016). A Factor analysis of leadership in the Twenty First Century of Student organization board. **Journal of Research Methodology**, 29(2), 139-154.
- Wiangkon, J. (1999). **Learning exchanges for Quality Student Activities**. Bangkok : Student Affairs Division Kasetsart University.
- Wisalaporn, S. (2009). **Youth Leadership**. Teacher Encyclopedia Commemoration of His Majesty the King On the occasion of HM the King's 80th Birthday Anniversary. Bangkok : The Trade Organization of Thailand.
- Wichitoutchraporn, W. (2016). An Education Mangement Model for School Administrative Leadership Development offering to Master Degree Students in Higher Educational Institutions. **The Golden Teak: Humanity and Social Science**, 22(3).
- Yamane, T. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. (3rd ed.). New York : Harper and Row Publication.